

Zondag 21 augustus – Leven met het visioen

Jesaja 30 : 15 t/m 21 en Lucas 13 22 t/m 30

Het zijn geen gemakkelijke lezingen die wij vandaag horen en het klinkt ook niet allemaal even vriendelijk.

Ik moet u eerlijk zeggen: het is dat deze teksten op het rooster staat, anders had ik die niet gekozen - terwijl de zomer- en vakantiestemming om ons heen hangt. Maar dan ligt die tekst er... en dan ga je toch maar met zo'n tekst aan de slag. Ook wel uitdagend.

Eerst die lezing uit Jesaja. Woorden die Jesaja spreekt tot de mensen die steeds weer verkeerde keuzes maken.

Hij zegt:

Bewaar de rust, sta stil,

Zoek met hart en zoek naar de weg van God.

Vertrouw op God, wees niet bang, bewaar je geduld.

Dat zou jullie goed hebben gedaan,

Maar jullie wilden niet.

Jullie zijn allemaal hard weggerend,

zo bang waren jullie.

Toch blijft God op jullie wachten.

Ook als het leven heel moeilijk is,

als je bittere tranen huilt,

als je honger en dorst hebt,

weet dan dat God op je wacht.

Er komt een tijd dat je zult weten

hoe je wilt leven en wat je wilt doen

als mensen van God.
Dat de weg duidelijk zal zijn.

Maar hoe zal die weg voor mensen van God er uit zien?
Daarover horen we scherpe en onbarmhartige woorden in
de lezing uit Lucas.

Het begint met een vraag. Iemand vroeg Hem: Heer, zijn
er maar weinigen die worden gered?
Het is een oer menselijke neiging, of misschien wel
behoefte, om de mensheid op te delen in twee groepen. In
rechtzinnigen en ketters. In uitverkorenen en mensen die
verloren gaan. In goede en slechte gelovigen. En dat
wordt dan vaak: in wij en zij. En op zoveel plaatsen
gebeurt dat: in Syrië, in Frankrijk, in ons eigen land: wij
tegenover zij.

En eerlijk is eerlijk: De bijbel geeft vaak aanleiding om
zo in tweedelingen te denken. Het gaat in het Oude
Testament altijd maar over Israël als het uitverkoren
volk... tegenover de heidenen.
Dat Israël is geroepen is om een zegen te zijn voor alle
volkeren.

In het Nieuwe Testament richt Jezus zich dan opvallend
vaak tot de heidenen. Maar toch... wanneer we luisteren
naar de gelijkenissen van Jezus, naar zijn prediking, dan
ontkomen we haast niet aan de gedachte dat ook het
evangelie scheidslijnen trekt.
Wie worden gered, worden zalig? Wie mogen de deur

naar het Koninkrijk door, wie blijven buiten staan? Wie doet het goed, wie doet het verkeerd?

Dan krijg je ketterprocessen in de kerk, en excommunicatie van andersdenkenden.

Dan krijg je vooral veel verdriet bij mensen: mijn partner, mijn broers, mijn kind gelooft niet meer, gaat hij/zij verloren?

Iemand vroeg Hem: Heer, zijn er maar weinigen die worden gered? De Bijbel maakt het ons beslist niet altijd makkelijk.

Jesus is in Lucas 13 op reis naar Jeruzalem. Een reis die lang begint te duren. Steeds wordt Jesus onderbroken: door een zieke, door mensen die willen praten, door farizeeën die willen discussiëren, door een ontmoeting met een zieke maar het is net Sabbat... Vanmorgen hoorden we dat Jesus opnieuw wordt opgehouden: Iemand vroeg hem... Die iemand wordt niet verder toegelicht. Geen naam, geen gezicht.

We horen niet of de vraag oprecht is, of dat het om een strikvraag gaat. Het is 'iemand', het kan dus iedereen zijn.

De vraag is vooral een heel menselijke vraag. Iemand vroeg hem: Heer, zijn er maar weinigen die worden gered?

Jesus zegt niet: Welnee joh, iedereen wordt gered. Jesus zegt niet: Het maakt niet uit wat je gelooft, wat je doet.

Het komt gewoon allemaal goed. Nee, Jesus maakt

duidelijk dat het wél uitmaakt wat je gelooft, en het maakt wél uit wat je doet.

Doe alle moeite om door de smalle deur (geen poort, een deur, die is smaller - ook dat nog!) naar binnen te gaan, want velen, zeg ik, zullen het proberen, maar er niet in slagen.

Waar het onderweg op aankomt, zo versta ik het vandaag, is dat we met hart en ziel in het leven aanwezig zijn, en niet enkel met lijf en leden.

Waar dat niet gebeurt klinkt Jezus' woord 'ik ken je niet' en dat is een pijnlijk en hard woord.

Ik hoop dat wij niet zo hard met elkaar hoeven omgaan als Jezus volgens Lukas deed.

Dat we elkaar niet buiten laten staan of buitensluiten.

Tegelijkertijd besef ik dat, als je alles van elkaar goed vindt, je de oprechtheid verliest.

Dan verflauwt de kracht van het samen onderweg zijn, de hartstocht voor het geheel.

Lucas schrijft zijn evangelie vanuit het perspectief van de jonge gemeenten en ziet daarin dat Gods droom met ons, met zijn wereld, een kans krijgt.

En dat daarin voor het geluk van mensen – hun redding, ruimschoots plaats is.

En wàt is er dan nodig om deze droom van God met ons levend te houden en verder te dragen?

Lucas lijkt me daarin heel duidelijk:

Doe alle moeite, doe wat jij kunt
en maak ruimte voor God in je leven.

Velen zullen aankloppen en er vanuit gaan dat ze wel worden binnengelaten.

Maar op grond waarvan? Is het voldoende om in het gezelschap van Jezus te hebben verkeerdt, om met Hem te eten en te drinken?

Blijkbaar niet, want tot twee keer toe horen we: “Ik ken jullie niet, waar komen jullie vandaan?”

Het is een afwijzing, omdat je leven door dit eten en drinken niet veranderde, omdat het onderricht je doen en laten niet beïnvloedde.

Een afwijzing, maar ook misschien, een aanwijzing van Lucas, een laatste kans: als je je laat kennen, als je je geschiedenis op je neemt en aansluit op de oeroude droom van recht en gerechtigheid, van aartsvaders en profeten, en je wilt investeren in diezelfde droom, dan zul je met hen, met velen aanzitten in het koninkrijk van God.

Omdat Lucas schrijft vanuit zijn vreugde om de jonge gemeenten én vanuit zijn zorg om de toekomst, sluit hij ook, denk ik, aan bij ons verlangen om te leven met die droom. Die droom van recht en gerechtigheid, geluk en redding voor allen.

Ook wij willen ons toch inzetten voor de opbouw van een gemeenschap in Jezus' naam, op vele plaatsen in onze wereld - en ook hier.

Plaatsen die zijn als lichtpuntjes, die iets van Gods droom kunnen doen oplichten.

Dat hopen we, terwijl we regelmatig ontvuld of ontmoedigd worden, dat is onvermijdelijk.

Jezus vertelt de mensen niet zomaar wat wetenswaardigheden, wat Hij hun leert is direct verbonden met de weg die Hij gaat, de weg naar Jeruzalem.

Met eigen oren heeft Hij een stem gehoord, die stem volgt Hij. En Hij vertelt de mensen van een stem die zij ook kunnen horen, als ze maar willen luisteren, de stem die vraagt: mens, waar ben je, wie ben jij, wat doe jij met je leven, wie is je naaste?

De stem die een weg wijst, die niet altijd gemakkelijk is om te gaan.

De verhalen die Jezus vertelt, de beelden die Hij gebruikt, en soms zijn het extreme beelden, zijn allemaal bedoeld om mensen deze stem en deze weg te laten ontdekken.

Het beeld van de deur die wordt gesloten vinden wij weinig sympathiek. En de woorden van Jezus: Ik ken

jullie niet, een hardvochtige uitspraak. Maar het legt wel precies de vinger op de zere plek.

Deze mensen kunnen niet naar binnen omdat de heer en zij elkaar niet kennen, omdat ze vreemden voor elkaar zijn.

Ze hebben geen moeite gedaan om dat te veranderen, toen ze de kans hadden. Ze hebben geen stap gezet op de weg die de toegang mogelijk maakt en hoe moeten ze er nu dan ineens komen?

Ja, ze zeggen tegen de heer: we hebben met u gegeten en gedronken, we kennen u toch? Maar dat is zoals je soms met vreemden aan tafel zit en alleen maar over het weer praat, of zoals je kunt luisteren naar het nieuws op de televisie. Het raakt je niet, het blijft buiten je.

Wat hier wordt gezegd en dat klinkt eigenlijk alleen maar heel logisch, is dit: je kunt in het koninkrijk van God niet tegelijkertijd buitenstaander zijn en er naar binnen gaan. Wie zich tegenover een ander afstandelijk en ongeïnteresseerd opstelt, kan niet verwachten nader tot elkaar te komen.

Een relatie moet groeien in de loop van de tijd. Zo is het ook met de relatie met God. Met het geloof moeten we een weg gaan door de tijden van ons leven. Steeds weer opnieuw is het zoeken naar de weg, steeds weer ons openstellen voor de stem die ons aanspreekt.

Ons inzetten voor die droom doet soms pijn, maar met een visioen voor ogen wordt het leven misschien even wat lichter dan we dachten.

Maar zelfs tot in het visioen worden onze beelden overhoop gehaald: Als je dacht dat je wel goed zat, als eerste, omdat je er allang bij hoorde, nou vergeet het maar. Niets is vanzelfsprekend. Dat hoort bij die weg.

Leven met God, zoals Jezus ons leert, is niet voorbehouden aan een select gezelschap.

Dat geloofde Lucas, en dat geloof – dat uiteindelijk vele deuren opent - wordt ook van ons gevraagd.

Dat we uiteindelijk met allen uit noord, zuid, oost en west aan tafel worden genodigd, om te delen brood en wijn, ons leven

Dat we ons, in verbondenheid met elkaar, voor dat visioen blijven inzetten.

Gereformeerde Kerk, Loosdrecht
ds. Hillegonda Ploeger